NOVICE
kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svitlobo dane od krajnske kmetijske družbe.

V red devane od *Dr. Janeza Bleiweisa.*

Tečaj VII. V sredo 7. sušca (marcija) 1849. *List 10.*

Ljubljančanam!

Fárnih cerkvá pét íma Gospód Bóg v náši Ljubljáni,
Tóliko túdi kasárn íma peklénska pošást.
Vábita Peter, Miklávž nas z Jákobam k Bógu Ljubljance,
Vábi nas Jánez Kerstník, vábi Maríja v nebó.
Híše: kazíno, redút, koloseum z njími teáter,
Ima strelíše hudíč, svôje si cípce lovít.

Dr. Prešerin. *)

Velki zbor
krajnske kmetijske družbe v Ljubljani.

(Dalje.)

Gosp. Dr. Struppi je razložil vse prizadevanje kmetijske družbe za napravo živinozdravilske šole v Ljubljani, v kteri se bo tudi poduk v podkovanji kónj dajal. Denarji, ktere ima družba za ta namen že shranjene, znesó v vsim skupej 2836 gold. — namreč 1792 gold. je skupíla iz prodaniga zemljiša na Ljubljanskim močirji (Franzenshof), 144 gold. je obljubila Ljubljanska mestna srenja, — 900 gold. pa znêse prihranek dvelétnih daril, ktere družba ni razdelíla za govéjo živino. Povedati se mora, de te daríla so se dajale iz družbinih denarjev, torej je kmetijska družba v tem zboru sklenila, de naj se vsakolétni znesek (600 gold.) téh daríl takó dolgo obrača za naprávo te šole, dokler ne bojo vsi dolgovi tega zidanja poplačani, in dokler ne bo ta šola na tacih nogah stala, de bo môgla sama za se obstati. Ta družtvini sklêp je šel na Dunaj, de bi ga tudi ministri poterdili. — Zidanje te šole z vso notranjo opravo je na 7000 gold. prevdarjeno, in kér imamo dosihmal le 2836 gold. gotovih, je napravila kmetijska družbva nabéro po celi deželi, in je tudi naprosila bližnje slovenske soséde, kterim zná ta šola v prid biti.

Na dalje je bilo v zboru sklenjeno, de naj se ministerstvo naprosi, de naj zapové, de prihodnjič vsak kovač, ki hoče v deželi kovaški mojster biti, mora v to šolo iti, se podkovanja učiti, in de naj se mu le potem kovaška mojstríja podelí, ko je bil v ti šoli za dobriga podkovača kónj spoznan. — Take postave so tudi v druzih deželah našiga cesarstva in so silne potrébne, zakaj le učen kovač je v stanu, živino z zdravimi in bolnimi kopiti umno podkovati. Pri nas na deželi je pa večidel žalostno s podkovo kónj!

(Dalje sledí.)

Krajnskim mladenčem!

Pod tem nadpisam stojí v 25. listu Ljubljanskiga nemškiga časopisa goreča beseda, ki jo star voják, kteri Cesarju že od 1799. léta služi, Krajnski mladosti govorí in jo vnema, v vojaški stan stopiti, ki si je poslednji čas toliko slave pridobil. Kér so Novíce že v poslednjim listu v ti reči govorile, podajo ta nagovor, nekoliko okrajšan, v slovenskim jeziku krajnski mladosti. „Takrat“ — govorí naš stari voják — ko se je punt na Laškim vžgal, je tudi naš regiment od nas slovó vzél, in se je šel za Avstrijo bojevat, ktero je hotel sovražnik razdjati. Blagoslov cele dežele je spremil njih bandêra — solzé starišev, bratov in sester, prijatlov in prijatlic so jim bile mile zvezde, ki so jim svetíle na nebu prihodnosti in ki so olajšale britkost ločitve. Pač je marsikter šel, kteriga nikdar več nazaj ne bo — tode on počíva v grobu, kteriga mu je slava skopála, in nad kterim junaštva venec zelení; on je smert storil za domovíno, ktera je njegovo imé zapisala v zlate bukve svojih domorodcov. — Večí del naših ljudí pa stojí še v celi môči v armadi, ktera Laškim puntarjem krepko na péte stopa, in se takó slavno obnaša, de jo vse hvali in povzdiguje, in jo tudi presvitli Cesar ovenčujejo s častnimi znamnji v obličji sovražnika na Tičinu! Bratovsko zedinjena z drugimi narodi avstrijanskiga cesarstva, je domovíno pogube otéla in si zató slavo pridobila tudi za prihodnje čase! — Veliko je že storjeniga, veliko pa je še storiti, zakaj Avstrije sovražniki še niso pokončani in še zmirej glavo vzdigujejo, de se ona ne more práv povzdigniti na svitlost novo cveteče svobode. — Novi bôji terjajo novo moč. Na noge tedaj, mladenči! poslušajte klic svojiga Cesarja, ki, zvest svoji prisegi: „Z drużeno močjó“, le srečo svojih svobodnih ljudstev vstanoviti želí. — Stopite tedej možko k posodi, v kteri srečke ležé, in vzdignite, kar vam je brez razločka stanú namenjeniga, kar vas pélje k junaškimu vojskovodju Radeckitu, ki svoje vojake kakor oče svoje otroke ljubi, in kterimu je veselje, slavne dela slavno počastiti! i. t. d.

Kaj imajo naši kmetje noviga začeti, in kaj stariga obderžati?

(Konec.)

Vsi skupej smo bili že stariga kopíta siti. Marsikteri pisár v kancelíi se je že šopiril, kakor de bi bil Bog oče, in gorjé človeku, ki ni ponižno od delječ stal, dokler ga ni tak Bog oče poklical. Marsiktera kancelija se je lani še v tem času tako mogočno stéla, de je mislila, de je celo človeštvo zavoljo kancelij na svetu, ne pa kancelije zavoljo ljudí. To pa se bo zdej vse spreobernilo. Mili Cesar Ferdinand so lani svojim ljudstvam vstavo ali konstitucíjo dali in z vstavo so razdelili svojo oblast, in sedanji presvitli Cesar Franc Jožef so poterdili vse, kar so nam Cesar Ferdinand dodelili. Ljudstva, v deržavni zbor po poslancih poklicane, imajo

*) Pričijočo pesmico v duhu »nebeške procesije« (dystichon po tevtonski méri) smo našli v zapuščini rajnciga dohtarja Prešerna. Razun 13 razdelkov poslovenjene Parizine, nekaj nemških pesem in nekterih pisem svojih prijatlov ni slavni pesnik nobenih druzih pisanj zapustil. Vredništvo.

oblast, sebi postave dajati, in Cesar so si v tem le to oblast ohranili, de morajo te postave od Njih poterjene biti, predin veljavnost zadobé.

S tem tedej, ko so Cesar toliko pravíc, ki so jih poprej samí imeli, prostovoljno iz rok spustili in jih svojim ljudstvam dali, se je spremenil tudi stan cesarskih gospósk. Tista vsigamogočnost, ki je napihovala že nar manjšiga pisarja, je zginila — in gospóske so zvedile, de niso ljudstva zavoljo njih, ampak de so one zavoljo ljudstva tukej. Marsiktero oblast bojo gosposke popolnama zgubile, in same soseske ali srenje (Gemeinden) bojo to opravílo prevzele.

Kaj ne, ljubi môji, de so to lepe pravíce, vesele rečí, za ktere moramo Cesarju serčno hvaležni biti, ki so nas rešili poprejšnje sužnosti!

Ali staro pohištvo je kmalo razderto, novo se pa ne more takó hitro sozidati. Zidarji noviga pohištva — naši poslanci v Kromerižu — že dolgo zidajo in zidajo, pa še ni njih delo — naše novo pohištvo — dokončano, po kterim že vse ljudstva tako silno hrepené. Težko delo je, s kterim imajo opraviti, zatorej nismo ravno nejevoljni, de ga nam še niso dokončali — vender nam tudi oni ne morejo za zlo vzéti, če že komej pričakujemo, de se stariga pohištva znebímo, in novo prebivališe dobímo.

Dokler pa noviga nimamo, moramo s starim poterpéti, zakaj postave moramo imeti, sicer gré vse navskriž, in nobedin ni varen svojiga premoženja, svojih pravíc, in še clo svojiga življenja ne.

Dokler tedej nimamo nove vlade, ki se vstava ali konstitucíja imenuje, veljajo še vse stare postave, ki niso bile očitno preklicane, kar vse iz cesarskih oznanil zvéste, ki so v dokladi Novíc natisnjene, in ki se vam tudi po drugi poti na znanje dajejo.

Upamo, de bomo kmalo nove vstavne postave dobili, kér bo 15. dan tega mesca že oblétnica, kar so nam Cesar Ferdinand vstavo zagotovili.

Kadar bojo Cesar dodelano novo vstavo svojim ljudstvam oznanili, takrat bomo obhajali velik praznik in od tistiga časa se bo še le začéla nova vlada!

Do tistiga časa moramo starim postavam pokornost skazovati.

Kakor pa smo Slovenci dosihmal vseskozi postavam cesarskim pokorni bili, takó bomo pokorni ostali tudi prihodnjim postavam. Postave morajo biti v vsaki deželi, in postave se morajo spoštovati v vsaki deželi.

Dokler bo tedej svet stal, mora to pri starim ostati, de se postave spoštujejo, in ž njimi tudi gospóske, ki so postavljene, de čujejo za red in varnost, za pokoj in edinost, za zdravje, življenje in premoženje ljudí, ki živijo skupej. Neizrečeno hudo bi bilo na svetu, in tolovajsko življenje bi bilo, ko bi postav ne iméli, in ko bi jih spodobno ne spoštovali! Gorje takim deželam, kjer bi postav ne bilo! kjer bi razvujzdanost kraljevala, de bi si človek ne svojiga premoženja, ne svojiga življenja svést ne bil!

Po novi vladi nam bo pa tudi veliko lože in z večim veseljem postave spoštovati, zató kér smo samí deležni bili danih postav po svojih poslancih v deržavnim zboru, — zató, kér bomo vse bolj na tanjko vedili, kaj se godí in zakaj se godí.

Zavoljo tega bojo tudi naše gospóske prihodnjič bolj priljudne, kér véjo, de — kakor so Cesar svojo oblast s svojimi ljudstvi delili — tudi one ne bojo več samooblastnice, kakor so dozdaj bile.

Kér se bojo prihodnjič soseske ali srenje (Gemeinden) veliko prostejši gibale in se v marsikteri reči same sebe vladale, bo pa tudi treba, de se veliko noviga poprimemo, in to je, de se nihče ne odteguje opravílam, ki ga bojo v prid soseske zadéle. Dozdaj je le malo tacih mož bilo, ki so se radi pečali s tacimi opravili ali s tako službo, ki jim ni nič nêsla, marveč jim je še clo veliko sitnosti ali nadleževanja prizadjala. Veči del vsak se je rad odtegnil takim opravílam.

Takó pa ne bo moglo prihodnjič več biti. Cesar so nas osvobodili; vstava bo vzéla veliko rečí iz rók dozdanjih gospósk, in jih bo dala v roke soséskam, zaupnim in prisežnim móžem i. t. d. Tù ne bo veljal več stari nečimerni izgovor: „E! kaj meni to am gré“ — ampak vsak, kteri ima zaupanje v svoji soseski in kterimu bo soseska kako opravílo izročila, ga bo mogel radovoljno in z veseljem prevzeti in marljivo oskerbovati, če ne, se nevredne skažemo svobode, in smo otrokam enaki, kteri se ne morejo sami vižati. Soseskine zadéve (Angelegenheiten) bojo zadéle tudi vsaciga izmed nas posamesno.

Postave nam bojo že cilj in konec kazale, zakaj de se ima ena in druga reč zgoditi; kakó pa imamo delati, de bo k našimu pridu in v prid cele deržave, ktere udje smo, to bo mogla naša skerb biti.

Pripravimo se tedej k tem novim občinskim delam, — verzímo staro nečimernost preč, — stopímo v koló svobodnih deržavnikov, — deržímo se povsod postavnih pót, in lahko se bomo navadili noviga življenja, ktero bo tudi v nar manjši vas séglo, kadar bo oklicana nova vlada, kar naj bi se, Bog daj! kmalo zgodilo.

Českí poslanci svojim rojakam
zastran regrutiranja.

Kér so Českí poslanci v Kromeriž slišali, de nekteri šuntarji ljudí na Českim podpihujejo, de bi se odtegnili regrutiranju, so neutegama razglas na znanje dali, v kterim kakor pravi prijatli opominajo in svarijo svoje rojake, de naj nikar ne poslušajo tacih zapeljivcov, kteri si neprenehama prizadevajo, mir in pokoj podkopati in hude prekucíje vžgati.

„Vojake moramo imeti“ — pravijo častí vredni rodoljubi — „de pa se ne bo preveč delavnih rók odtegnilo kmetijstvu in rokodelstvu, in de ne bo preveč družín ostalo brez očetov, smo govorili z ministram, de se bo ta reč polajšala, kar koli bo moč. Tega pa nikakor ne moremo poterditi, de poslušate šuntarje in podpihovavce in de se zoperstavljate povelju gospósk. Pomislite, de terdovratno ravnanje in silno zoperstavljanje se ne veže z konstitucíjo, ampak de jo naravnost pokončá. Pomislite nesrečo, ktero bi s tako opornostjo čez svojo domovíno pripravili, de bi — kakor toliko druzih deželá — potem tudi prišla pod ojstro vojaško stisko. Poglejte na Ogersko in druge dežele! Opornost bi bila neumnost, in zoperstavljanje bi bilo oslepenje!“ i. t. d.

Volitve za Frankobrod
na Krajnskim.

Pretečeni teden so bile na Krajnskim v 4 krajih nove volitve za Frankobrod, ki so očitno pokazale, de Krajnci nočejo nič opraviti imeti z Frankobrodam, kjer se edini in močni Avstrii grob koplje.

Po tem takim niso Krajnci nič volili? Pač, volili so — tode povsod je tako malo volivcov vkupej prišlo, de téh volitev noben pošten človek ne more za veljavne spoznati. Po volitnih postavah našiga avstrijanskiga deržavniga zbora morajo pri vsaki volitvi nar menj tri četertínke (Drei Viertel) volivcov skupej priti, sicer se volitev za veljavno *ne* spozná — in to je prava, poštena postava. Tudi po druzih deželah so enake postave zastran števila volivcov, — samó Frankobrodčani, ki so že izkonca dobro vedili, de bi jim utegnilo postavno število njih reč zmešati, niso v tem nobene postave dali, kakor samo to: de izvoljenc mora čezpolovičnico (absolute Stimmenmehrheit) imeti, to je, če je — postavimo — 150 volivcov za en volitni kraj odločenih,

je že dovelj, če le trije pridejo, in če dva med temi tremi volivci enimu svoj glas (štimo) dasta!!! — — — O Frankobrodska zadovoljnost! O preserčna ljubeznjivost! To so Frankobrodčani dobro vedili, de bi tudi v Kini za Pavlovo cerkev kake 3 volivce skupej spravili, če bi treba bilo, torej so rêkli: Trije naj bojo, to je, „ganz Deutschland muss es seyn!“

Krajnci že od začetka niso clo nobene zaupljivosti do Frankobroda imeli, kér so vedili, kakó se je zbor v Frankobrodu začel. Nekterim nemškim avstrijanskim pisateljem je dopadlo, lani mesca sušca v Frankobrod iti, in tam z nekterimi drugimi Nemci zbor začeti. Noben cesar in noben kralj jih ni poklical, — nobeno ljudstvo jim ni oblasti dalo — zbrali so se ob svojim in ob času lanjskih deržavnih prekucij, in so se, kér jih je 50 bilo, petdesetinčarji (Fünfziger-Ausschuss) imenovali. Velikanska Nemčija jim je po glavi šumêla, in kér je ta misel kmalo veliko Nemcam dopadla, so petdesetinčarji kmalo veči imenitnost zadobili. Nemcam tega ne more nobeden očitati, marveč jih mora hvaliti, de jih je misel edinosti tako lepo nadušila — pa kakó je prišla Avstrija v to edinost, kér je dosihmal le v nekaki rahli deržavni zvezi bila, in kér veči del Avstrijancov ni nemškiga rodú? — Naš pervi vstavni minister Pillersdorf, kteri — kakor celi svet vé — je hotel vsim strankam prav storiti, je dovolil tudi množici v Frankobrodu, de so se volitve za Frankobrod po Avstrii razpisale, in jo je tako zapletel v dandanašnje zadrége, iz kterih se še ne vé, kako se bo naše cesarstvo rešilo. Ko bi ne bil Pillersdorf petdesetinčarjev nikdar poslušal, in ko bi jim bil na ravnost odgovoril, kar so sedanji ministri v svojim programu 27. listopada zastran Frankobrodskiga zbora rêkli, bi ne bili ne sedanji ministri, ne celo naše cesarstvo zdej v taki zadrégi, de §. 2. in 3. visita kot Damoklov mêč nad našo glavo! Nikjer bi se ne bil stari pregovor, ki pravi: „boljši je perva zaméra kot druga“ boljši skazal, kakor v ti reči. Kaj imamo zdej iz Frankobroda pričakovati, ko nesrečna §. 2. in 3. še nista preklicana, — ko se je 64 avstrijanskih poslancov v svojim očitnim razglasu našim ministram na ravnost nasproti postavilo, — ko je Prajsovsko vladarstvo že nekoliko razdraženo!

Pa pustimo vse to na strani in vernímo se k volitvam za Frankobrod.

Perva volitev je bila v Ljubljani. Namesto 114 volivcov jih je prišlo samó 23, ki so volili — in ti so izvolili gosp. grofa Karlna Hohenwartha in za namestnika gosp. Drja. del Cotta.

Druga volitev je bila v Kamniku, kjer je mende tudi čez 100 volivcov, pa prišlo jih je le 16, — in ta mèrvica je izvolila žlahniga gosp. Jožefa Scheuchenstuela in za namestnika gosp. viteza Miroslava Kreicberga.

Tretja volitev je bila v Postojni, kjer je okoli 160 volivcov, in kjer se je le 50—60 volivcov zbralo, ki so izvolili gosp. Jerasa in za namestnika žlahniga gosp. Karlna Golda. Kakó grôzno je nagnjenje do Frankobroda oterpnilo, se je tukaj očitno pokazalo; lani je prišlo čez 140 volivcov vkupej, ki so izvolili žlahniga gosp. Golda, vèrliga Avstrijanca, ki je lani Frankobrodu slovó dal. Letas se jih je zbralo le kacih 50—60.

Četerta volitev je bila v Krajnji. 50 volivcov je prišlo skupej, ki niso nič volili, ampak vsi so enoglasno protestirali in se odpovedali vsaki volitvi za Frankobrod. Dva pisana protesta iz Cerklján in Selc sta posébno krepka. Krajnci in sploh Gorenci govoré odkritoserčno kot pravi prijatli avstrijanskiga cesarstva, de naše poslance spoznajo le v Kromerižu in nikjer drugod, in de Avstrijanci nimajo nič v Frankobrodu opraviti, kér avstrijanskim deželam imajo samo naš Cesar z našim deržavnim zboram postave dajati in noben drug. Naše dežele zdej niso tako bogate, de bi môgle denarje še za poslance po ptujim trositi, ki nikakor ne morejo upati, de bi tisto stranko premagali, ki v Frankobrodu Avstrijo podkopuje.

Peta volitev bo 8. dan tega mesca v Mirni.

To je resnični stan krajnskih volitev za Frankobrod. Nadjamo se, de bo naše c. k. deželno vladarstvo ta stan ministram na Dunaji odkritoserčno na znanje dalo in razložilo: koliko bi bilo imelo volivcov biti, in koliko jih je bilo, de tedej take volitve, pri kterih večidel še četertínka ni pričijoča bila, nobene veljavnosti nemorejo imeti, čeravno bi utegnili izvoljenci male množice zoper voljo večíne (der Majorität) krajnskiga ljudstva v Frankobrod iti! Gospodam ministram morajo misli in vošila vsih deželá natanjko znane biti, sicer jim prave podpóre manjka, na ktero se zamorejo pri svojih napravah in poveljih ravnati.

Iz deržavniga zbora.

Na dalje je v cerkvénih rečéh deržavni zbor skorej enoglasno tóle sklenil:

§. 12. „Nobena véra ne vžíva v deržavi posebnih pravíc (predpravíc).“

„Deržava ne more nobeniga siliti k cerkvenim pražnim opravilam sploh, sosébno pa k dolžnostim take vére ne, ktera ni njegova.“

„Ravno tako ne more deržava nobeniga siliti, de bi dolžnosti spolnil, h kterim se je kdo po duhovskim posvečenji (žégnih) ali po redstvini obljubi (Ordensgelübde) zavezal.“

Oznanjeno je bilo ta dan v zboru, de je odbor, kterimu je bilo izdelovanje vstavne osnóve izročeno, svoje delo še tako delječ dognal, de bo kmalo vstava prišla v posvetovanje in k sklepu, ktero že takó željno pričakujemo. — Naš poslanec gosp. Ullepič je vprašal: kakó de je to, de zavoljo ponižanja solne cene še ni nova postava dana? Minister denarstva jo je berž berž obljubil.

Kako nekteri ljudjé konstitucíjo razumejo.

V Višavi na Marskim ste spile dve družini v neki kerčmi veliko vina in vóla. Ko jima kerčmár rajtingo naredí, se branite plačati rekoč: „Ne platime nic, wčil máme konstituci“ to se pravi po našim: Ne plačamo nič, sej imamo konstitucijo. To bi bila konstitucíja, de Bog pomagaj!

Kmetijska šola v Ljubljani.

Kmetijska šola v domačim jeziku v Ljubljani je takó polna, de skorej prostora zmanjkuje. Čez 100 jih hodi v to šolo; med temi tudi en kmet' iz Bučke iz Dolenskiga, eden pa clo iz Radgone iz Štajarskiga. Gosp. Dr. Orel učí kmetijstvo sploh; gosp. Dr. Dežman pa sadjorejo posebej vsako saboto. Spomladi in poléti ne bosta učenika samo pri bukvah ostalo, ampak bosta na vertu in na polji poduk djansko (practisch) razjasnovala. Mladosti sploh, posebno pa prihodnjim učiteljem, ki pridejo na deželo, bojo te znanstva silno potrebne. In vender sta nam učenika povedala, de ni ne eniga Ljubljanskih šolskih pripravnikov (Präparanden) v to šolo zapisanih. Kakó je to? Ali ne vedó, de se je ta šola začéla? Ali že morebiti hodijo v nemško kmetijsko šolo, kar bi tudi práv bilo. Če pa nikamur ne hodijo, zakaj zgubivajo lepo priložnost, de bi se učili vednosti, ktera je po ministerskim ukazu vsim pripravnikam naložena! Žalostno je, kaj taciga slišati.

V rečéh kmetijske družbe.

Velki kmetijski zbor na Dunaji se bo začel na sv. Jožefa dan. (Na Estrajskim ni na sv. Jožefa dan praz-

Trečji Vrečk. Rme

nik, ker imajo sv. Leopolda za deželniga patrona). Kmetijska družba je povabila 12 udov, ki naj bi šli za poslance na Dunaj, pa mnoge opravila eniga in druziga zaderžujejo; šli pa bojo iz Krajnskiga: Gosp. Ulrich, oskerbnik Briksenških gojzdov v Bledu, gosp. tehant Vovk iz Metlike in pa gosp. Dr. Orel iz Ljubljane. — Gosp. Fidel Terpinc je od presvitliga cesarja za predsednika krajnske kmetijske druzbe poterjen.

Dopis iz Štajarskoga.

Nek nesramni strupenoga jezika pisač iz Ljubljane je v Gradečkih Novinah list 56. pod čerko ***E Novíce, Slovenijo in kmetijsko družbo gèrdo ogovarjal. S tem gèrdim neprijatelskim ogovarjanjem imenovanih časopisov ino kmetijske družbe je ta gerdi skrivni pisač tudi vse Slovence bridko razžalil. Zató tirjamo, naj se ime tega Judaža izdajavca pozve, po „Novícah“ ino „Slovenii“ Slovencom obznani, *) da se tej strupenoj nemškotarskoj kači krepko na rep stopi. Iz njegovoga neprijatelskoga spisa jasno spoznamo, kak černa duša mora ta skrivni pisač biti, kteri med Slovenci živeč vemdar po Judaževo nas Slovence v Gradečki kaluži našim neprijatelom izdava ino čèrni. Da se pa ta skrivni pisač še bolj prepriča, kak malo mi Slovenci za Frankobrod maramo, mu še enkrat prav glasno zatrobimo: Pustite nas pri miru s tistim nesrečnim Frankfurtom, kjer za nas Slavjane samo tèrnje ino koprive rastejo! Slavomir.

Novičar iz Ljubljane.

V pondeljik je bilo srečkanje (lózanje) v Ljubljani. Pri mestni srenji je vse lepo po redu šlo. Fantje iz kmetov so bil pa večidel vsi pijani in nekteri so gerdo upili in razsajali po ulicah. V Krajnji je bilo srečkanje v lepim redu; v Teržiču so se nekoliko obotavljali. Iz Loke pa nam je žalostno oznanilo prišlo, de so se ravno ta dan fantje prav razvujzdano obnašali, pri gospóski stôle in mize potolkli. Se vé de se take rečí le v pijanosti zgodé, v kteri človek ne vé kaj dela. Naj bo, kakor koli hoče — tako obnašanje kaj nas na vès glas učí? Kaj neki drugiga, kakor de nam šol, šol manjka! Delajte kar hočete, dokler ne bomo dovelj dobrih šol imeli, je vse vaše in naše podučenje in pridogovanje zastonj! — Za krajnsko in koroško deželo skupej ima pričijoče regrutiranje 3409 mož znêsti. — V Ljubljani je zdej zmirej popotnih vojakov viditi, ki grejo na Laško. — V nedeljo so Ljubljančanje v koliseumu gostovali okoli 100 vojakov našiga regimenta, ki so iz Laškiga v Ljubljano prišli, novínce vadit (eksercirat). — Sreberniga denarja je tudi pri nas čedalje menj viditi. Denarni listiki Ljubljanske mestne srenje imajo že po celi deželi veliko zaupanje, in kakor to zaupanje rase, zginva srebernina.

Novičar iz mnogih krajev.

Na Ogerskim je knez Windišgrätz 26. in 27. svečana pri Kapolni puntarsko armado premagal. Vunder je še veliko krajev, kjer se ona stanovitno derží. Košut je še zmirej v Debrečinu. Od bana Jelačiča ni nič gotoviga slišati, kje de je in kaj de dela. Ogerski bankanoti veči cene, ki jih je dal Košut narejati, so preklicani, in nimajo nobene veljavnosti. — V Vukovaru na Horvaškim so zapazili ponarjene desetgoldinarske bankanote. — Na Dunaji je še zmirej nepokojnežev dovelj. Zmiram še beremo, de eniga in druziga v ječo ali k smerti obsodijo. Ker se je bati, de bi se na Dunaji ob obletnici lanjskiga punta (13. dan sušca) poskušnja noviga punta ne zgodila, je te dni že veliko novih vojakov, sosebno Horvatov, Dunaj obsedlo; v vsim skupej jih bo prišlo 5000 mož na Duaaj, ki ne bojo v kasarnah, ampak v hišah stanovali in bojo noč in dan pripravljeni, s silo punt zadušiti, če bi se kaj začelo. Bog daj, de bi se nič ne zgodilo! Dosti imamo že prekucij. — Na 15. tega mesca je po volji presvitliga cesarja po celim cesarstvu okličano, de naj se z veliko mašo obhaja obletnica lani podeljene vstave, ki je osvobodila ljudstva. — Odbor deržavniga zbora, ki je imel vstavo izdelati, jo je pretečeni teden — hvala Bogu — dokončal. Sliši se, de se bojo poslanci le ob kratkim čez njo posvetovali, jo poterdili in potem ministram izročili, de bi jo Cesar berž poterdili in 15. sušca že ljudstvam oznanili. To je pač vesela vesela novíca; de bi le tudi res bila! Tisti dan, ko je predsednik tega odbora zboru to novíco oznanil, so prišli vsi odborniki s trakmí, z novimi avstrijanskimi barvami ovenčani v zbor, ki so zlatorumena, rudeča in bela (barve lotrinske hiše naše cesarske rodovíne). — Rusi so še na Erdeljskim, pa se ne vtikujejo v nobeno vojsko. — Puntarskim prebivavcam Ferare, ki je Papeževo mesto na Rimskim, je Radecki naložil kazin 200,000 škudov (1 rimski škud velja po našim 2 gold. 2 krajc. in 1 vinar); naš Cesar pa so ukazali, de naj se ta denar sv. Očetu papežu izročí. — Papež so se obernili na našiga cesarja, na Francoze in na Španско kraljico, de naj bi mu pomagali, deželski Rimski tron spet nazaj dobiti. Naš Cesar so pripravljeni to storiti; tudi Rusi hočejo pomagati; Neapolitanski kralj in Španska kraljica tudi; od Francozov se še ne vé, kaj de mislijo. — Na Nemškim se černi oblaki vkupej vlečejo; Prajsi so začeli zoper Avstrijance hudo govoriti in tudi nekteri drugi Nemci. Nemci hočejo Avstrijo po sili imeti, Avstrija pa s tako različnimi narodi se jim ne more vkloniti. Bog daj, de bi se vse prav poravnalo! — Te dni se je zalostna novíca po Dunaji razširila, de so nadvojvoda Janez v Frankobrodu umerli — pa ni res. Vnovič so hudo zboleli, pa so spet boljši, in so Gradčanam pisali, de jih mislijo kmalo obiskati.

Naznanilo slovenskiga družtva.

Po družtvinih postavah je slovénsko družtvo sklenilo, prihodnjič vsako nedeljo zvečer ob sedmih v svoji bravnici (v Virantovi hiši na Št. Jakobskim tergu) besedo napraviti, h kteri so vsi ujdje slovenskiga družtva s svojo rodovino povabljeni.

Oznani se še, de se bo med druzimi rečmí pri pervi besedí príhodnjo nedeljo pésniška zapuščina Drja Prešerna brala, ktera še ni nikjer natísnjena.

Odbor slovenskiga družtva v Ljubljani 2. sušca 1849.

Slovenski pregovori

nabrani od gosp. prof. Drja. J. Zupana.

Edin, nobedin. — Ena domovína, ena gospodína. — Ena glava srejn postava. — Ena tica 'z germa, v germ deset.

Današnjimu listu je pridjan 9. dokladni list.

*) Vredništvo Novíc je v 25. listu Ljubljanskih Novíc odgovorilo temu nesramnimu lažnjivcu, ki neprenehama Slovence in pravično slovensko prizadevanje čerti, in kterimu Gracarca rada svoj časopis odpíra! Ljubi slovenski bratje na Štajarskim! vi nimate nić veseliga pričakovati, dokler vas vaši lastni časopisi tlačijo. — Vredništvo Novíc je tudi résno namenilo, pervo očitanje Ljubljanskiga dopisnika tiskarni sodbi izročiti. Nekaj sledú že imamo, kdo de je tisti nesramnež — pa ga bomo že natanjko zvedili in ob svojim času na oder sramôte Slovencam pred očí postavili. Vredništvo.

Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*